

มหาวิทยาลัยพายัพ

Payap University

รายงานการวิจัยฉบับที่ 284

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย

โรงพยาบาลทุติยภูมิ จังหวัดเชียงใหม่

Nurses' ethical decision making around end of life care

in secondary hospital Chiang Mai province

โดย

ปรารธนา ดังการ์พินธุ์

กาญจนา ฐานะ

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยพายัพ

ประจำปีการศึกษา 2553

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย

โรงพยาบาลทุติยภูมิ จังหวัดเชียงใหม่

Nurses' ethical decision making around end of life care
in secondary hospital Chiang Mai province

โดย

ปรารธนา ลังการ์พินธุ์

กาญจนา ธารณะ

รายงานการวิจัยฉบับที่ 284/

พ.ศ. 2555

มหาวิทยาลัยพายัพ

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย การตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย โรงพยาบาลทุติยภูมิ จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประรณดา ลังการ์พินธุ์

อาจารย์ กาญจนา ธานี

ปีที่ทำการวิจัยเสร็จ พ.ศ. 2555

พยาบาลวิชาชีพเป็นผู้ที่ให้บริการด้านสุขภาพตั้งแต่ก่อนเกิดจนกระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิต การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายเป็นเรื่องที่ท้าทายและยิ่งใหญ่ พยาบาลวิชาชีพเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการจะทำให้สิ่งที่คาดหวังไว้ทั้งจากตัวผู้ป่วย ญาติ คนในครอบครัว รวมถึงทีมงานทางการแพทย์ให้บรรลุเป้าหมายได้ พยาบาลวิชาชีพจึงต้องใช้การตัดสินใจที่ฉับไว โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้พยาบาลวิชาชีพได้เข้าใจและตระหนักในการพิทักษ์สิทธิของผู้ป่วย การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการตัดสินใจที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาล ระดับการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ในโรงพยาบาลทุติยภูมิ จังหวัดเชียงใหม่และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายในโรงพยาบาลทุติยภูมิ ภาครัฐและเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 282 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล และการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ ที่แปลจากแบบสอบถาม (NEDM-EOLCS V 4.0) ของ Sanghee Kim และวิเคราะห์หาความเที่ยงด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค มีค่าเท่ากับ .975 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การจรรยา สถิติทดสอบไคว์สแควร์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์โดยใช้ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและตำแหน่งงานมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ จังหวัดเชียงใหม่ ในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($c = .182, .291$ และ $.238$) ความพึงพอใจในงาน และความบ่อยในการตัดสินใจเชิงจริยธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่า กับ การตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ในโรงพยาบาลทุติยภูมิ จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .169$ และ $.284$)
2. การตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย โรงพยาบาลทุติยภูมิ จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.75$)
3. การตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายในโรงพยาบาลทุติยภูมิภาครัฐ และโรงพยาบาลเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ไม่มีความแตกต่างกัน

ABSTRACT

Title Nurses' ethical decision making around end of life care in secondary hospital Chiang Mai province

Researcher Assistant Professor Dr. Prathana Langkarpint
Kanjana Thana

Year of printed 2012

Professional nurse is a person who gives care to people before they were born until the end of life. Giving care for a person at the end of life is a great challenge. Professional nurse play an important role in order to meet requirement of patient, family member and medical team. Thus, professional nurse must be able to make immediate decision based on moral and ethics. The purpose of this research were to examine correlation factors will affect ethical decision making and study nurses' ethical decision making and compare nurses' ethical decision making around end of life care between government hospitals and private hospitals The sample were 322 two-years' experience nurses at secondary hospital in Chiang Mai province who were selected using a stratified random sampling technique. The instrument used was 'Nurses' Ethical Decision Making Around End of Life Care Scale' (NEDM-EOLCS) with the Cronbach's Alpha coefficient .94. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, contingency coefficient, Pearson's product moment correlation coefficient and t-test.

The results of the study revealed that:

1. Personal factors in term of education level, job's experience and job's position were significantly related to nurses' ethical decision making at the .05 level ($c = .182, .291$ and $.238$, respectively), job's satisfaction and frequency times of decision were positive significantly related to nurses' ethical decision making at the .05 level ($r = .169$ and $.284$, respectively)

2. Nurses' ethical decision making in private hospitals, secondary hospital in Chiang Mai province was at high level ($\bar{X} = 4.75$)

3. Nurses' ethical decision making around end of life care between government hospitals and private hospitals were in the same level.

PAYAP UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยพายัพ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยพายัพรวมทั้งบุคลากรสำนักวิจัย และผู้บริหารมหาวิทยาลัยพายัพทุกท่านที่ได้ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และช่วยประสานงานด้านต่างๆตั้งแต่คณะผู้วิจัยเริ่มต้นเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย จนถึงการส่งรายงานฉบับสมบูรณ์และการขอทุนสนับสนุนการนำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยและเป็นแนวทางในการนำผลงานวิจัยไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงข้อเสนอโครงการวิจัย คณะกรรมการจริยธรรมวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ช่วยพิจารณาโครงการ และผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์งานวิจัยที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณพยาบาลวิชาชีพทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเกี่ยวข้องกับการวิจัยเพิ่มเติม หากปราศจากความร่วมมือของท่าน คณะผู้วิจัยจะไม่สามารถดำเนินการวิจัยให้สำเร็จลงได้

คณะผู้วิจัย

9 สิงหาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การตัดสินใจเชิงจริยธรรม	6
ความหมายของการตัดสินใจเชิงจริยธรรม	6
การจำแนกการตัดสินใจเชิงจริยธรรม	9
แนวทางการตัดสินใจเชิงจริยธรรม	9
การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย	15
ความหมายของการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย	15
สิทธิของผู้ป่วย	16
พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 12	25
บทบาทหน้าที่พยาบาลกับการตัดสินใจเชิงจริยธรรม	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาล	43
กรอบแนวคิดการวิจัย	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49

	หน้า
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
4 ผลการวิจัย	
ผลการวิจัย	56
การอภิปรายผล	66
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	75
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	78
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	78
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	82
ภาคผนวก ข เอกสารรับรองเชิงจริยธรรม	83
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	84
ภาคผนวก ง รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	89
ประวัตินักวิจัย	90

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานใน โรงพยาบาลระดับทุติยภูมิที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่	26
2	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาล วิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย โรงพยาบาลทุติยภูมิ จังหวัด เชียงใหม่.	30
3	ค่าเฉลี่ย และร้อยละปัจจัยส่วนบุคคล ระดับการศึกษา และประสบการณ์ การทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทุติยภูมิ จังหวัดเชียงใหม่	34
4	ค่าเฉลี่ย และร้อยละประเภทย่อยผู้ป่วย ความเชี่ยวชาญ และตำแหน่งงาน ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทุติยภูมิ จังหวัดเชียงใหม่	35
5	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจและความบอ้ยในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของ พยาบาลวิชาชีพใน โรงพยาบาลทุติยภูมิ จังหวัดเชียงใหม่	36
6	ค่าสัมประสิทธิ์การจรรยาบรรณปัจจัยส่วนบุคคลด้าน กับการตัดสินใจเชิง จริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ใน โรงพยาบาลทุติยภูมิ จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกรายด้าน	37
7	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับงาน ความบอ้ยใน การตัดสินใจเชิงจริยธรรม กับการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาล วิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ใน โรงพยาบาลทุติยภูมิ จังหวัด เชียงใหม่ จำแนกรายด้าน	39
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาล วิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ใน โรงพยาบาลทุติยภูมิ จังหวัด เชียงใหม่ จำแนกรายด้าน	40
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาล วิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ใน โรงพยาบาลทุติยภูมิภาครัฐ จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกรายด้าน	41
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาล วิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ใน โรงพยาบาลทุติยภูมิภาคเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกรายด้าน	42

ตารางที่		หน้า
11	เปรียบเทียบการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายในโรงพยาบาลทุติยภูมิภาครัฐ และเอกชน	43

PAYAP UNIVERSITY